

OVER DE NEIGING TOT MELANISME BIJ DOODSADDERS

(*ACANTHOPHIS ANTARCTICUS* SHAW).

Door: R.T. Hoser, 170 Lawson Street, Redfern N.S.W.
2016, Australië.

De auteur houdt een aantal doodsadders sinds eind 1978. Bij drie van deze slangen is de kleur aanzienlijk donkerder geworden: donker grijs tot zwart. Alle twaalf doodsadders, betrokken in mijn *Acanthophis antarcticus* studie, komen uit het Sydney distrikt. Het zijn zeven slangen van de rode variëteit en vijf van de grijze. Het is opmerkelijk dat geen van de slangen van de rode variëteit enige melanistische neigingen vertoonden. Het is ook interessant op te merken dat niet alle door mij gehouden grijze doodsadders neiging vertoonden. Er moet bij worden aangetekend, dat de bewuste drie grijze slangen de grootste en meest zwaar gebouwde dieren zijn, maar zeker niet de oudste van de door mij gehouden doodsadders.

Verschillende oorzaken kunnen worden gepostuleerd voor de neiging tot melanisme bij de drie betreffende slangen. Ik heb mijn bedenkingen erbij, behalve voor het feit dat het op een of andere manier met gevangenschap te maken heeft.

1. Verwarming van de slangen. Veel van mijn doodsadders worden verwarmd gehouden. Dan lijkt het verband tussen verwarming en donker wordende kleur voor de hand te liggen. Echter, een doodsadder (AAA-2 in tabel) vertoonde maximale donker verkleuring terwijl hij twaalf maanden onverwarmd werd gehouden. Dus deze gevolgtrekking is twijfelachtig.
2. Natuurlijk verouderingsproces. Voor zover het deze dieren betreft werden naarmate ze ouder werden, donkerder. Dit melanisme houdt ook verband met de periode waarover ze in gevangen-

schap werden gehouden. Een doodsadder (AAA-11) vertoonde al in een laat jeugd stadium opmerkelijke melanistische verschijnselen.

Geen enkele in het wild levende doodsadder uit het Sydney distrikt, de grote slangen niet uitgezonderd, die door mij zijn waargenomen, vertoonden een dergelijk sterk melanisme als de drie in gevangenschap levende exemplaren. Het vervagen van het kleurpatroon treedt zeker op bij het ouder worden van doodsadders, maar de neiging tot melanisme niet.

3. Stress ten gevolge van gevangenschap. Er zijn geen aanwijzingen dat mijn doodsadders onder bepaalde vorm van spanning leven. Er is er nooit een doodgegaan. Ze gedijen goed en planten zich voort. Het is nooit eerder geconstateerd dat een slang onder gespannen omstandigheden over een langere periode donkerder in kleur werd.

Tabel 1. Details van de drie melanistische doodsadders.

Catalogus nr.	AAA-2	AAA-3	AAA-11
Herkomst	Glenbrook N.S.W.	Terry Hills N.S.W.	Glenbrook N.S.W.
Geslacht	V	V	M
Vangdatum	14-12-1978	24-12-1978	19-2-1980
Lengte bij vangst	46,5 cm	43,5 cm	45 cm
Lengte op 1-6-1981	64 cm	65,7 cm	73 cm
Datum eerste melanistische trekken	jan. 1980	jan. 1980	mei 1980

Het melanisme in *Acanthophis antarcticus* is alleen dorso-lateraal. Deze kleurverandering in *Acanthophis antarcticus* is opvallend, want de *Elapidae* is een groep slangen, waarvan algemeen bekend is dat ze hun kleur onder normale omstandigheden niet kunnen veranderen.

LITERATUUR

Prüst, E., 1984. Albinisme bij slangen.
Litteratura Serpentium, Vol. 4 (1): 7-16 /
eng. ed.: 6-15.

Naschrift van de redactie: In Litteratura Serpentium, Vol. 5, No. 6, zal een kleurenfoto geplaatst worden van een "melanistische" *Acanthophis antarcticus* (No. AAA-2).